

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	15
Objectius i mètode	15
Captius o «esclaus»	20
<i>L'aparició d'esclau</i>	24
<i>L'esclavitud colonial atlàntica</i>	35
<i>Captius i esclaus als documents relatius a Eivissa</i>	40
<i>La definició de captitiat, i d'esclavitud</i>	43
<i>Una «esclavitud domèstica»?</i>	57
<i>Els usuaris de captius</i>	64
La captitat medieval	66
Captius a Eivissa	77
<i>Els captius. Quants? De qui? Per què?</i>	78
<i>Els senyors de captius</i>	79
<i>El control i el maneig del contingent captiu</i>	87
<i>Eivissa, un mercat de redistribució?</i>	91
<i>Una feina de captius quantificable: les obres públiques</i>	96
Eivissa 1235-1600. Els llocs i les magnituds	99
<i>La vila</i>	109
Les fonts sobre captius i senyors de captius	110
Les fonts sobre els senyors de captius	123
 I. LA CONQUESTA, LA COLONITZACIÓ I ELS PRIMERS CAPTIUS D'EIVISSA.....	127
«Destruir una nació de gent». La conquesta i la colonització	127
El botí: la terra	136
La colonització	137
El botí: la sal	143
Els gestors de la colonització: cavallers i prohomis	149
 II. EL PROVEÏMENT DE CAPTIUS	155
«En terra de moros a cativar». Els corsaris i la captura	156
<i>El segle XIII</i>	158
<i>El segle XIV</i>	161
<i>El segle XV</i>	169
<i>El segle XVI</i>	174
Els mercaders proveïdors de captius	179

III. ELS CAPTIUS I ELS SENYORS DE CAPTIUS.....	189
El nombre de captius	190
El contingent captiu	194
<i>Captius i captives</i>	195
<i>L'edat dels captius</i>	201
<i>Els noms dels captius</i>	204
<i>Bords i bordes</i>	212
<i>Setmaners o tallats</i>	217
<i>Lliberts i llibertes</i>	235
<i>Alforres entre el segle XIII i 1349</i>	236
<i>Alforres entre 1350 i 1399</i>	239
<i>Alforres o lliberts entre 1400 i 1500</i>	241
<i>Llibertins entre 1500 i 1550</i>	242
<i>Llibertins entre 1550 i 1600</i>	243
<i>Els mossos i els criats</i>	246
Els senyors i senyores de captius.....	250
<i>Quants senyors de captius</i>	251
<i>El nombre de captius de cada senyor</i>	255
<i>Qui eren els senyors de captius</i>	260
<i>Els oficis i els càrrecs dels senyors de captius</i>	275
<i>Les nissagues de senyors de captius</i>	277
IV. LA FEINA DELS CAPTIUS.....	283
La importància de la feina dels captius	283
La feina al camp i a les vinyes.....	302
La feina a les salines.....	321
Els captius a les obres públiques	344
<i>Obres del Llibre de clavaria de 1373-1374</i>	346
<i>Obres del Llibre de clavaria de 1417-1418</i>	371
<i>Obres del Llibre de l'obrer de 1483-1484</i>	381
<i>Obres del Compte d'obres del Castell d'Eivissa, 1475-1492</i>	391
<i>Obres del Llibre de l'obrer de 1489-1490</i>	406
<i>Obres del Llibre de clavaria de 1493-1494</i>	416
<i>Obres del Llibre de l'obrer de 1493-1494</i>	426
<i>El Llibre de l'obrer de 1550-1551 i els llibres de salariis de la fortificació de 1561 i 1590</i>	432
<i>La informació obtenguda de l'anàlisi de les obres</i>	442
Altres usos dels captius	445
El calendari d'usos dels captius.....	452
V. UNA SOCIETAT AMB CAPTIUS.....	455
L'ús dels recursos públics per part dels propietaris de captius	456
«S'ajusten les dites hosts quan moros»: la defensa de l'illa.....	488
«No pot regir per ésser captiu a Barbaria»: els habitants captius.....	503
CONCLUSIONS	517
APÈNDIX	541
FONTS EDITADES I BIBLIOGRAFIA	557

ÍNDEX DE SIGLES I ABREVIATURES

ACA	Arxiu de la Corona d'Aragó
AGS	Archivo General de Simancas
AHE	Arxiu Històric d'Eivissa
AHN	Archivo Histórico Nacional
AHPE	Arxiu Històric de la Pabordia d'Eivissa
AHAT	Arxiu Històric de l'Arquebisbat de Tarragona
ARM	Arxiu del Regne de Mallorca
BC	Biblioteca de Catalunya
<i>BRABLB</i>	<i>Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona</i>
<i>BSAL</i>	<i>Butlletí de la Societat Arqueològica Lul·lianiana</i>
CAE	<i>Capbreu Antich de Eviça</i> , mitjan s. XIII
CAEV	<i>Capbreu de l'Arquebisbe de Tarragona Ènnec de Vallterra</i> , 1396-1398
CCT	<i>Capbreu del Capítol de Tarragona</i> , 1394
CAGHi	<i>Capbreu dels Arquebisbes de Tarragona Gonçal Ferrandis d'Híxar i el Cardenal Domènec Ram</i> , 1433-1437
CSIC	Consejo Superior de Investigaciones Científicas
CLVT	<i>Capbreu del Llibre Verd de Tarragona o de l'arquebisbe Bernat d'Olivella</i> , 1276
CR	<i>Capbreu dels censos que rep sa majestat el rei a l'illa d'Eivissa</i> , 1577
DCVB	<i>Diccionari català-valencià-balear de J. Alcover i F. de B. Moll</i>
ECR	Escrivania de Cartes Reials, de l'ARM
esp.	especialment
FCM	<i>Fragment de capbreu medieval</i> (AHE)
LC	<i>Llibre de la cadena</i>

Agraïments

A la tesi doctoral de la qual, transformada i reduïda, prové aquest llibre vaig fer constar el reconeixement del meu deute amb moltes personnes. Ben segur que totes elles comprendran que ara, ací, només n'aparegui un, de nom. Miquel Barceló.

ÍNDEX DE QUADRES

Quadre 1. Freqüència de les diferents denominacions dels captius	42
Quadre 2. Percentatges dels jornals fets per treballadors lliures i captius a les diferents obres analitzades	97
Quadre 3. Procedència dels captius.....	185
Quadre 4. Xifres dels noms àrabs i cristians dels captius i captives	205
Quadre 5. Nombre de setmaners i setmaneres	230
Quadre 6. Lliberts documentats entre 1280 i 1600	235
Quadre 7. Quadre resum del nombre de senyors de captius entre 1300 i 1600	251
Quadre 8. Freqüències del nombre d'esments de captius per senyor entre 1300 i 1600.....	255
Quadre 9. Nombre de modins de sal adjudicats als ciutadans de dret el 1467-68	267
Quadre 10. Nombre d'astes de sal adjudicades als ciutadans de dret el 1536-37	269
Quadre 11. Anàlisi del <i>Llibre de l'estim de 1568</i> . Comparació entre la vila i la part forana	272
Quadre 12. Anàlisi del <i>Llibre de l'estim de 1568</i> . Distribució dels senyors de captius per les tres parts de la vila	273
Quadre 13. Oficis dels senyors de captius.....	275
Quadre 14. Càrrecs municipals i reials exercits per senyors de captius	276
Quadre 15. Nissagues de senyors de captius.....	278
Quadre 16. Nombre de membres de cada nissaga de senyors de captius i nombre de captius que els pertanyeren	281
Quadre 17. Resum dels diners despesos en treballadors lliures, captius i materials, i dels jornals treballats per uns i altres.....	301
Quadre 18. Anàlisi de l'administració de l'alqueria d'Andreu Serra, 1322-1324.....	312
Quadre 19. Resum del <i>Llibre de clavaria de 1373-1374</i>	347
Quadre 20. Detall de les diferents obres del <i>Llibre de clavaria de 1373-1374</i>	348
Quadre 21. Resum del <i>Llibre de clavaria de 1417-1418</i>	372
Quadre 22. Detall de les diferents obres del <i>Llibre de clavaria de 1417-1418</i>	373
Quadre 23. Resum del <i>Llibre de l'obrer de 1483-1484</i>	382
Quadre 24. Detall de les diferents obres del <i>Llibre de l'obrer de 1483-1484</i>	383
Quadre 25. Resum d'obres del <i>Compte d'obres del castell d'Eivissa</i>	404
Quadre 26. Resum del <i>Llibre de l'obrer de 1489-1490</i>	407
Quadre 27. Resum del <i>Llibre de clavaria de 1493-1494</i>	425
Quadre 28. Resum del <i>Llibre de l'obrer de 1493-1494</i>	427
Quadre 29. Resum del <i>Llibre de l'obrer de 1550-1551</i>	432
Quadre 30. Anàlisi del <i>Llibre de salari de les murades 1561</i>	436
Quadre 31. Nombre de treballadors i animals a l'obra entre maig i juliol de 1561	437
Quadre 32. Anàlisi del <i>Llibre de salari de les murades 1590</i>	440
Quadre 33. Nombre i procedència dels treballadors de la murada, 1590.....	441
Quadre 34. Resum de les obres dels segles XIV i XV analitzades	443

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1. Freqüència d'ús de les designacions dels captius sarraïns entre els notaris de Barcelona.....	32
Taula 2. Ventes de captius fetes per habitants d'Eivissa.....	93
Taula 3. Compres de captius fetes per habitants d'Eivissa, 1355	165
Taula 4. Relació del nombre de senyors de captius respecte de la població total	193
Taula 5. Nombre de captius i captives	196
Taula 6. Xifres dels captius i captives adults i infants.....	202
Taula 7. Edat dels captius i captives.....	202
Taula 8. Captius amb el nom o el cognom del senyor.....	210
Taula 9. Nombre de jornals treballats per captius el 1590	253
Taula 10. Ubicació dels béns immobles dels senyors de captius entre 1351 i 1400	264
Taula 11. Ubicació dels béns immobles dels senyors de captius entre 1401 i 1450	265
Taula 12. Despesa feta en treballadors lliures i animals, 1373.....	294
Taula 13. Journals fets per lliures i captius a la vinya d'Andreu Serra, 1322-1324.	303
Taula 14. Albiraments de vaixells sarraïns, 1370-1391	501

ÍNDEX DE MAPES I PLÀNOLS

Mapa 1. Mapa de l'illa d'Eivissa amb indicació del seu relleu i de les línies divisòries de les senyories medievals i el pla de Vila	100
Mapa 2. Plànor de la vila d'Eivissa amb les murades medievals i les renai-xentistes. S'hi assenyalen els topònims esmentats als llibres d'obra analitzats.....	101
Mapa 3. Plànor de l'entorn immediat a la vila d'Eivissa; és un detall del plànor aixecat per Joan Ballester l'any 1738, conservat a l'AHE, sobre el qual s'han grafiat la línia de costa actual i alguns dels topònims que apareixen als llibres d'obra.....	102
Mapa 4. Fotografia aèria feta per la Força Aèria nord-americana el 1956. Correspon a la part meridional de l'illa amb les Salines i la vila, s'hi han indicat els camins i topònims esmentats als documents analitzats.....	103